

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kaasav haridus. HEV laps, õpib tavakoolis väikeklassis. St osad ained on eraldi väikeklassis ja osad ained on oma klassiga koos. Ühel hetkel klassikaaslased ja teised lapsed koolis hakkavad seda last teistmoodi kohtlema ja temasse erinevalt suhtuma: ta on loll! miks ta meiega koos peab olema? sellised lapsed tuleb erikooli panna! mina küll temaga ühes grupis ei taha olla! jne. HEV poiss soovis käima hakata kokanduses aga kõigi teiste laste jaoks oli see ebameeldiv. Keegi ei tahtnud selle poisiga koostööd teha, poisile hakati väga halvasti ütlema. Juhendaja hinnangul on poiss väga töökas, usin ja aus. **Kust tuleb selline hoiak? Õpetajad, lapsed ise või vanemad? Kas me ikka räägime kaasavast haridusest? Milliseid ja kelle õigusi on siin rikutud? Kuidas seda olukorda lahendada?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Majanduslik ebavõrdsus. Mari alustas gümnaasiumi esimeses klassis. Kuna tegemist on uue ning väga hea mainega linnakooliga, kus klassikaaslaste rohkem ja paljud üksteist enne tunnevad, siis Maril sõpru veel ei ole. Mari on ka üsna tagasihoidlik ning muretseb ka seepärast, et tal ei ole nii ilusad riided ja hea telefon kui teistel klassikaaslastel. Kuna Mari sõidab kooli bussiga, ning maakonnaliinil pikalt istudes on mugavam olla lihtsalt riides, eelistab Mari käia koolis dressipükstes. See on aga hakanud silma tema klassikaaslastele, kelle pilkudest Mari on täheldanud halvakspanu. Lisaks on Mari kuulnud, et tema vana telefoni üle heidetakse nalja. Ühel päeval enne jõule satub Mari oma populaarsete klassiõdedega jutule ning räägib, et talle ostetakse jõuludeks Iphone 12 ja uus Gucci kott. Klassiõed on vaimustuses ning tahavad peale vaheaega kõik Mari uute asjadega tutvuda. Mari on rõõmus, et ta on seltskonda vastu võetud. Tegelikult ei ole Mari perel võimalik talle disainerkotte ja kalleid telefone osta, pere pingutab maapiirkonnas kõvasti, et tütar saaks linnagümnaasiumis käia ja hiljem selle kooli taustaga kõrgkooli minna. Peale jõule läheb Mari tagasi kooli, kus klassiõed temalt uute asjade kohta küsivad, kuid Maril ei ole midagi ette näidata. Mariga enam ei suhelda ning ta hakkab kuulma, kuidas temast seljataga kui maakast räägitakse ja tema kõrval klassiruumis istuda ei taheta. Mari ei taha enam kooli minna ja tunneb aina süvenevat depressiooni. **Arutle, mis tingis Mari algse vale? Kas Mari oleks võinud käituda teisiti, kui jah, siis kuidas? Kas Mari klassikaaslased on tema vastu õiglasemad? Mis võiks olla Mari ja tema klassikaaslaste vaheline rahumeelne lahendus selliselt, et Mari tahaks taas kooli minna ega langeks depressiooni?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Diskrimineerimine. Kooli juhtkond on otsustanud, et soovib rohkem soolist tasakaalu õpetajaskonda luua ning tahab värvata tööle rohkem meesõpetajaid. Selleks, et meelitada kooli meesõpetajaid, pakutakse meesõpetajatele kõrgemat palka.

Kuidas selline käitumine mõjutab õpetajate omavahelisi suhteid? Kuidas selline käitumine mõjub õpilastele? Mida selline käitumine noorele õpetab?

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Sõna jõud. Tallinna kesklinna gümnaasium. Üheteistkümmes klass. Üks õpilane on poolteist aastat teist last süstemaatiliselt kiusanud ja avalikult maha teinud. Iga kord kui kiusatav midagi ütleb, teatab kiusaja, et sinu arvamus mitte kedagi ei huvita. Kiusaja lõõbib kõigi klassikaaslaste ja õpetajatega, nii et piir lihtsalt tögamise ja teisele haiget tegemise vahele hägustub. Kiusatav hakkab kiusajale pidevalt vastu ja kui ta proovib probleemist rääkida öeldakse talle, et see on ju Rasmus, ta teeb lihtsalt nalja. Üks hetk istub kiusaja kiusatava kõrval ja ütleb talle, et see oleks naljakas kui too ennast ära tapaks. **Mis hetkest on sõbralik tögamine kiusamine? Miks me ei tohi mitte kunagi kellelegi öelda nii koledaid asju? Mida saaksid klassikaaslased ja õpetajad antud olukorras teha?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Sõbrad valivad sõpru! Ühes laagris kohtuvad naaber valla tüdruk ja poiss, kelle vahel tekib tugev sõprus. Peale laagri lõppu liiguvad noored igaüks oma koju ja oma sõpruskonnas jagatakse oma rõõmu uue sõbra üle. Kahjuks noormehe sõbrad ei jaga temaga seda rõõmu. Sõbrad väidavad, et see on mõttetu tüdruk ja temaga sõbrustamine ei ole mõistlik. Noormees on segaduses, kuna neil on tekkinud tüdrukuga hea side ja läbisaamine. Nad vestlevad sotsiaalmeedias, kuid noormehe sõbrad hakkavad rääkima kuulujutte selle tüdruku kohta ning esitavad talle ultimaatumi, kas meie või tema. Poiss valis sõbrad ja lõpetas tüdrukuga suhtlemise, kuna ei tahtnud tülli minna oma sõpradega. **Kuidas sina käituksid sellises olukorras? Mida võis tunda see tüdruk kui noormees teatas talle, et nende sõprus on läbi ja blokeeris kõik suhtluskanalid? Kas kellegil teisel on õigus dikteerida, kellega sa võid suhelda ja kellega mitte? Põhjenda oma vastust.**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Peresuhetest tulenev eristamine. Madisel on alati palju sõpru olnud ning talle meeldib koolis käia. Aasta tagasi lahutasid Madise vanemad abielu ning Madis jäi koju elama koos emaga. Mõned kuud hiljem kolis Madise ja tema ema juurde ema sõbranna Anu. Madisele selgitas ema, et kuna tema ja Anu on väga head sõbrannad, siis ta soovib Anu aidata kuna viimasel on rasked ajad. Anu on Madisele tore tädi ning Madisel ei ole selle vastu midagi, et Anu koos nendega elab. Ühel päeval on Madisel külas mõned klassikaaslased, kes näevad Anu. Sellest alates hakkab koolis levima jutt, et Madisel on kaks ema. Mida enam aega möödub ja jutt levib, tunneb Madis, et temasse suhtutakse kummaliselt ning ta ei suuda sellist juttu enam välja kannatada. Madisele meenub, et temast paar aastat noorem Tõnu, kes käib samas koolis ja temaga samas jalgpallitrennis, on rääkinud, et tal on tegelikult kaks isa, kuna isa otsustas hakata elama koos ühe teise mehega. Madis räägib seda juttu jalgpalliklubis ja koolikaaslastele. Järgmine kord kui Madis Tõnu koolis kohtab, hüüab ta valjult, et Tõnu on homo, kuna seda on ka ta isa. Tõnu satub naerualuseks, teda hakatakse poiste riietusruumis vältima ning edaspidi on tal väga raske koolis ja jalgpallitrennis olla. Madise jaoks on see hea lahendus, sest teda ei töga enam kahe võimaliku ema tõttu keegi.

Arutlege, mis motiividel Madis Tõnu kohta sellise loo liikvele laskis? Mida saaks Madis teha ise, et Tõnu üle ei naerdaks ja teda ei kiusataks? Mida saaks teha need koolikaaslased ja jalgpalliklubi, et poisid saaksid rahulikult trennis käia ning koolis nende perekondade üle ei naerdaks?

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kus kohast jookseb nalja piir? Koolis jagatakse jõulupakke, üks õpilane kes kellelegi eriti ei meeldi leiab oma pakist mädanenud porgandid. Kui õpetaja küsib paki tegija käest, miks ta nii tegi, saab ta vastuseks, et õpilane arvas et see on naljakas. **Kus kohast läheb nalja piir, kuidas sellist olukorda lahendada? Mida saaksid klassikaaslased teha?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kas viisakus on vooorus? Priidu ema on õpetaja samas koolis, kus ta ka ise õpib. Priidu ema on koolis noorte seas populaarne õpetaja, kuna tal on head suhted õpilastega. Ta on nooruslik ja saab kiirelt kontakti noortega. Õpilased austavad teda ja ta on koolis kõigi õpilaste lemmik õpetaja. Priidu ema on õpetanud teda olema teiste inimeste suhtes lugupidav ja sõbralik. Teda on maast madalast õpetatud olema abivalmis, käituma teistega viisakalt. Priidu ei ropenda ja käitub nii kaasõpilastega kui õpetajatega viisakalt ja lugupidavalt. Ta on aktiivne õpilasesinduse liige, osaleb mitmes huviringis ja õpib hästi. Ühel hetkel hakkasid kaasõpilased märkusi tegema selle kohta, et ta on liiga viisakas ja jätab pugeja mulje. Esmalt püüab Priidu nendest märkustest mitte välja teha, kuid klassikaaslased pidasid sellist käitumist "liiga korralikuks" ning teda hakati süstemaatiliselt kiusama. Tõugati, võeti asju, loobiti tema asju, ähvardati füüsiliselt haiget teha kui ta kellegile kaebama läheb. **Mis on viisakas käitumine? Mida sina Priidu asemel teeksid? Kas sina julgeksid teavitada täiskasvanut kui sind ähvardatakse? Mis sa arvad, kuidas see lugu lõppeb kui Priidu ei teavita sellest kedagi? Mis sa arvad, kuidas lugu lõppeb kui Priidu räägib sellest oma emale?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Teine rahvus. Väikesesse kogukonda kolib teisest riigist pere. Pere on pärit Egiptusest. Peres kasvab 4 last, kes kõik lähevad kohalikku kooli. Noored saavad eesti keele õpet ning nad on väga aktiivsed noored ja osalevad mitmes huviringis. Pere majanduslik olukord pole väga kiita, kuna tööl käib ainult isa. Valla sotsiaalosakonna poolt saab igakülgset abi ning nad saavad hakkama. Kogukond ei ole peret omaks võtnud. Naabrid käivad pidevalt kaebamas nende peale ning see sildistamine on jõudnud ka kooli. Kaasõpilased kaebavad iga väikese asja pärast ning noortel tekivad koolis väga kergelt konfliktid, mis tihti lõppevad kaklusega. **Mis sa arvad, miks kogukond neid omaks ei võta? Kas sina oleksid sõber inimesega, kes on teisest rahvusest, naha värvusega? Põhjenda oma vastust.**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Õpetaja on kiusamise ohver. Eesti keele õpetaja kurdab oma heale kolleegile, et „Ma käin alati ainult Coopi poes, sest ma ei julge Maxima poodi minna, sest seal töötab ühe mu õpilase ema, kes leiab alati põhjuse mulle halvasti öelda või õiendada.” Õpetaja tunneb ennast ka tunnis ebakindlalt, kuna õpilane segab pidevalt tundi ning iga tema korrale kutsumisele vastatakse, et sa ei saa meile midagi teha. **Mis sa arvad, kuidas õpetaja peaks käituma või tegema, et ta saaks normaalselt oma ainetundi läbiviia? Mida sina õpetaja asemel teeksid?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Küberkiusamine. Taavi õpib 8 klassis. Klassikaaslastega koolis suhtleb minimaalselt, kuna koolis tegeletakse peamiselt õppetööga. Pealt näha 8.klassi õpilased saavad omavahel normaalselt läbi. Õpetajad ei ole märganud seda, et klassiklaaslased on loonud erinevaid messenegri grappe, kus saadetakse Taavile sõnumeid, kus sõimatakse teda, kasutatakse lauseid “tapa ennast ära”, “pane ennast põlema”, “sure maha” jne. Taavi on lahkunud nendest gruppidest, kuid alati on keegi, kes saadab vestlustest screeni, et ta teaks, kuidas teised temast räägivad. Taavi on hakanud külastama veebilehti, kus õpetatakse, kuidas valmistada kodustest vahenditest lõhkeainet või kuidas on võimalik alaealisena relva osta. **Miks Taavi külastab selliseid veebilehti? Kuidas sina Taavi asemel selle olukorra lahendaksid? Kuidas saad sina sellist kiusamist lõpetada?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kiusamise pealtvaatajad on samuti kiusajad. Eneliis ei mäletagi, kuna see või millest see algas. Niikaua kui ta koolis on käinud on teda tõugatud, nügitud, asju peidetud, narritud kõiksuguste nimedega. Algul ta ikka rääkis klassijuhatajale ja vanematel aga kõik on soovitanud mitte nendest välja teha ja tugev olla. Tema klassis on 19 õpilast, kellest kolm klassiõde on kõige aktiivsemad, kes teda igapäevaselt kiusavad. Tänu nendele kolmele õpilasele ei ole tal enam ka pinginaabrit, kuna kardetakse, et tema kõrval istudes satutakse samuti kiusamise ohvriks. Hoolimata sellest, et mõni klassivend või õde talle salaja mõne positiivse sõna ütleb ei julge teda avalikult mitte keegi kaitsta. **Miks ei julge teised kaaslased Eneliisi eest välja astuda? Kuidas sina käituksid kui sinu klassi toimuks samasugune olukord? Kas sinu arvates on pealtvaatajad ka kiusajad? Põhjenda oma vastust.**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kiusaja. Kert on oma koolis liider. Tal on seljas alati väga kallid riided, jalanõud. Tema välimus on laitmatu, tal on kõik olemas, mida üks teismeline unistada võib. Ta on pärit jõukast perekonnast ja tema taskuraha number on suurem kui ühe õpetaja kuupalk. Väga paljud tahavad tema sõbrad olla ning tema ümber on kogunenud kamp noori. Ta ise on öelnud, et ta ei seedi "rotte" ehk siis neid inimesi, kes pole "piisavalt" raha. Koolis ta on teinud nii mõnegi õpilase elu ebameeldivaks. **Mis sa arvad, miks ta teisi kiusab ja alandab? Kas rikastel inimestele on õigus teistesse halvustavalt suhtuda? Kui sina oleksid Kert, kuidas sina käituksid?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

HEV noor. Kuuendas klassis õpib tüdruk, kes kõiki tunde koos oma klassiga ei õpi. Ta käib eraldi matemaatika, eesti keele ja inglise keele tunnis. Ta hoiab teistest klassi kaaslastest eraldi ja püüab olla võimalikult nähtamatu. Ta väidab, et talle meeldib üksi istuda. Klassikaaslased temaga väga ei arvesta. Klassikaaslased ei narri teda. Ta ei osale klassiõhtutel ega ka väljasõitudel. Talle väga ei meeldi, et ta peab mõned tunnid eraldi olema. **Mis sa arvad, miks on selline olukord tekkinud? Kas klassikaaslased saavad muuta oma klassikaaslast aktiivsemaks? Kas see on häbiasi kui keegi peab käima logopeedi juures? Mis sa arvad, mida õpetaja saab teha, et kõik 6 klassi õpilased tunneksid ennast võrdselt hästi?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOI 2021

Varjatud söömishäire. Gümnaasiumi 10 klassis õpib tüdruk Liina, kes õpib peaaegu viitele. Aasta hinded on tal kõik väga head. Lisaks õpib ta muusikakoolis, tantsukoolis ja osaleb spordikooli kergejõustiku treeningutel. Ta on väga sõbralik ja lahke noor inimene. Õpetajate lemmik ja saab hästi läbi oma klassikaaslastega. Ta saleda kehaehitusega aga ta pigem kannab laiema lõikega riideid. Kooli sööklas ta söömas ei käi. Klassikaaslased on harjunud sellega, et ta sööb omaette. Kehalise kasvatuses garderoobis ta vahetab riideid wc, kuna ta väidab, et talle ei meeldi teiste juuresolekul riideid vahetada. Ühel päeval vajub ta koolis kokku ja kuna ta ei tule ise teadvusel kutsutakse kiirabi ning ta viiakse haiglasse. Paar päeva hiljem saavad klassikaaslased teada, et klassiõel on söömishäire ja depressioon ja ta peab jääma haiglasse. **Kas sa oskad nimetada söömishäireid? Kas sina, olles Liina klassikaaslane, oleksid osanud märgata, et ta tegelikult vajab abi? Kas sina saaksid kõrvaltvaatajana aidata oma sõpra, kellel on söömishäire või tal on depressioon?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Konflikt, pöördumatute tagajärgedega. 6 klassi poisid, 8 noort on grupp noori, kes on koolis tekitanud olukorra, kus nad teevad liiga noorematele õpilastel, ülbitsevad õpetajatega, segavad pidevalt õppetööd ning nad löbustavad ennast sellega kui saavad midagi ära lõhkuda või kellegile haiget teha. Kooli juhtkond on nõutu, kuidas neid ohjata. Õpetajad lahkuvad 6 klassi tunnist nuttes ja on tekkinud olukordi, kus õpetaja keeldub 6 klassile ainetunni andmisest. On toimunud koosolekuid koos vanematega kuid lapsevanemad leiavad, et probleemi ei ole, kuna poisid on poisid ja need juhtumid on pigem poisikeste lollused ja neid peaks tõsiselt võtma. Ühel päeval tööõpetuse tunnis tekkis kahel 6 klassi noormehel tüli ,mille käigus üks võttis haamri ja ründas oma klassivenda. Õpetaja lahutas küll tekkinud tüli kuid kannatanu enam põrandalt ei tõusnud ja suri saadud vigastustesse. **Mis sa arvad, kas õpetajad või kooli juhtkond oleks saanud juba varem poiste agressiivset käitumist muuta saanud? Mis sa arvad, kas kõik need 8 poissi nautisid teiste kiusamist? Kas see on normaalne, et konflikte lahendatakse vägivallaga? Mis sa arvad, mis sai edasi s nendest noormeesest ja mis sai sellest poisist, kes vihahoos oma klassivenna tappis?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Usuline dilemma. Piia on pärit usklikust perest. Seoses elukoha vahetusega kolis pere väiksemasse asulasse, kus oli põhikool kool. Alguses, kui Piia kooli läks, oli kõik korras. Kuna pere külastas tihti kirikut ja olid aktiivsed koguduse liikmed siis ei jäänud see teistele märkamatuks. Piiat hakkas üks poiss narrima esmalt riiete jalanõude ja kui ta klassiõhtul käed korraks kokku panin ütles klassivend, et ta palvetas. Juba järgmisel päeval olid jutud lahti, kuidas ta koolis palvetas ja, et ta on usklik ja Piiaga ei tasu üldse tegemist teha. **Mis sa arvad, kas kogudustesse kuulumine on häbiasi? Kuidas sina suhtud inimestesse, kes on usklikud ja kuuluvad kogudustesse? Mis sa arvad, miks kiusati Piiat? Kui sina näed sellist olukorda, kus kedagi narritakse sellepärast, et ta on usklik, mida sina teeksid?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Sport vs õppimine. Piirkonnas on väga aktiivne ja tugev spordikool, mis pakub noortele harrastada erinevate spordialadega. Spordikooli noortel on ette näidata häid tulemusi ja nad on oma koduvalda esindanud hästi maakondlikul kui riiklikel võistlustel ja mõned noored sportlased on jõudnud ka rahvusvahelistele võistlustele. Noored, kes osalevad spordikooli tegevustes ei ole kooli direktori poolt soositud. Õppetööst puudumised, mis on seotud võistlustel osalemisega esindades oma valda või maakonda ei ole põhjusega puudumine. Need noored ,kes jäävad peale tunde koolimajja, et teha aega parajaks enne treeninguid saavad pidevalt pahandada sellepärast, et nad "jõlguvad" koolimajas ning kui kusagile seinale on tekkinud mingi joonistus või on midagi katki läinud, siis süüdistatakse just neid noori. On õpetajaid, kes neid toetavad ja on õpetajaid, kes on liitunud direktoriga ja on veendunud, et kõik spordiga tegelevad noored on "pätid". **Kui sina oleksid üks nendest noortest, mida sa teeksid? Kes sellesse olukorda peaksid sekkuma?**

RAHUHARIDUS

KAASUSKAARDID

TALLINNA ÜLIKOOL 2021

Kiusamine õpetajate poolt. Henry on 9 klassi noormees, kes on terve oma põhikooli aja tundunud seda, kuidas mitte ühelegi õpetajale v.a. peale käsitöö õpetaja ja kehalise kasvatuse õpetaja, ta mitte ühelegi õpetajale ei meeldi. Kool on väike ja üks õpetaja annab vähemalt 2 ainetundi. Ta on püüdlik ja ta keskendub palju õppimisele. Tal on soov peale põhikooli minna edasi õppima gümnaasiumisse aga ta kardab, et ta ei saa oma valitud kooli sisse, kuna tema hinded on peamiselt kolmed. Tal on raske saada paremat hinnet kui 3. Väga harva on ka mõned 4. Ta teab, et tema töid hinnatakse meelega kehvema hindegaga. Ta on oma tulemusi võrrelnud oma töid teiste klassikaaslastega ja kõik on näinud, et Henry töid hinnatakse ebaõiglaselt kehvema hindegaga. Klassikaaslased on sellest rääkinud klassijuhatajaga kui ka kooli direktoriga, kuid kõik väidavad nagu ühest suust, et Henry peab rohkem õppima, mitte õpetajaid süüdistama. Õpilased on nõutud. Henry räägib õpetajate poolsest kiusamisest kodus oma vanematele. Vanemad püüavad Henryt rahustada, et tema ei ole selles süüdi. Henry isa oli olnud aastaid tagasi selles samas kooli matemaatika õpetaja kuid tal tekkisid konfliktid vanemate kolleegidega, kes ei jaganud temaga vaateid muuta kool atraktiivsemaks ja kasutada õppetöös rohkem aktiivõppe meetodeid. Ta lahkus oma ametikohalt suure tüliga, mis jõudis ka meediasse. Kooli personal süüdistab Henry isa kooli maine rikkumises. **Kas õpetaja või õpetajate kiusamisega on raske toime tulla? Kuidas sina Henry asemel käituksid? Mis võimalused on õpilasel ennast kaitsta õpetaja rünnaku eest?**